

актуальність проблеми екологічного стану середовища посилюється з кожним днем, нерозв'язаних проблем ще багато.

Література.

1. Розіт Т.В. Екологічний аудит: сутність, історія розвитку та методика проведення // Вісник НТУ «ХПІ». – 2013. - № 53 (1026). – С. 113-120.
2. Дроздова О.Ю. Актуальні питання впровадження та розвитку екологічного аудиту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.convdocs.org/docs/index-197758.html>
3. Деберецька Ю.М. Проблеми та перспективи розвитку екологічного аудиту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/851/>
4. Жук В.М. Екологічні аспекти бухгалтерського обліку в агропромисловому виробництві / В.М. Жук // Агроекологічний журнал. - 2012. - № 2. - С. 18-23.

ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ, ФОРМУЮЧИХ ДОХІДНУ ТА ВИТРАТНУ ЧАСТИНИ БАЛАНСУ

Данилова Л.А., викладач-методист

Харківського державного автомобільно-дорожнього коледжу

Вербицька В.І., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Відомо, що головною метою операційного аудиту є здійснення допомоги щодо забезпечення суб'єктами господарювання застосування державних або комунальних коштів та/або майна, а також інших активів держави, правильності здійснення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності, що не суперечить законодавству України та відповідає зростанню їх ефективності. В межах операційного аудиту важливе місце належить моніторингу господарських операцій, що формують дохідну та витратну частини балансу.

Отже, розглянемо детальніше моніторинг господарських операцій, що формують дохідну частину балансу.

Для моніторингу запланованих до здійснення господарських операцій (за проектами договорів (угод, контрактів)) державному аудиторіві доцільно:

- ознайомитися з діючими тарифами, цінами, калькуляціями вартості товарів, робіт та послуг, проектно-кошторисною документацією тощо;

- вивчити проект договору (угоди, контракту) з додатками та доповненнями до нього;

- дослідити надані для моніторингу документи на дотримання тарифної (цінової) політики при укладанні договору в частині вартості товарів, робіт, послуг та відповідність проекту договору (угоди, контракту) вимогам законодавства, зокрема в частині визначення істотних умов, та розпорядчим документам органу управління.

Для моніторингу здійснених господарських операцій (за чинними договорами (угодами, контрактами)) державному аудиторіві варто:

- ознайомитися з реєстром чинних договорів, пов'язаних із реалізацією товарів (послуг);

- вивчити умови договору (угоди, контракту) з додатками та доповненнями до нього;

- за можливості сформувавши з використанням відповідної програми ведення бухгалтерського обліку обігової відомості за рахунком 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» та рахунком 68 «Розрахунки за іншими операціями», помісячно за весь термін дії договору або за звітний період (сальдо на початок терміну дії договору, обороти за дебетом та кредитом з розшифровкою та сальдо на кінець звітного періоду). Обігова відомість може формуватися як за окремим договором щодо окремого контрагента, так і за всіма договорами в розрізі усіх контрагентів;

- дослідити надані для моніторингу документи щодо:

- дотримання тарифної (цінової) політики при укладанні договору в частині вартості товарів, робіт, послуг;

- виконання умов договору (угоди, контракту), зокрема щодо кількості, ціни, дотримання термінів постачання товарів робіт і послуг та умов розрахунків за ним;

- відповідності господарської операції вимогам законодавства та розпорядчим документам органу управління;

- зіставити дані бухгалтерського обліку та первинних документів (акти виконаних робіт, наданих послуг, накладні, рахунки, акти звіряння стану розрахунків, підписаних із постачальником товарів,

робіт та послуг тощо) для з'ясування достовірності стану розрахунків за цим договором.

У разі наявності значних обсягів та тенденції до збільшення дебіторської заборгованості доцільно здійснити її аналіз, під час якого:

- визначити основних дебіторів, дебіторська заборгованість яких постійно збільшується або не змінюється;
- установити наявність простроченої заборгованості.

При цьому державному аудиторіві варто детально вивчити умови договору та з'ясувати причини наявності дебіторської заборгованості з простроченим терміном позовної давності. Крім того, слід дослідити питання повноти вжиття об'єктом аудиту заходів щодо недопущення сплину терміну позовної давності (своєчасність проведення претензійно-позовної роботи).

Стосовно здійснення моніторингу господарських операцій, що формують витратну частину балансу, слід зауважити наступне.

Для моніторингу запланованих до здійснення господарських операцій (за проектами договорів (угод, контрактів)) державному аудиторіві доцільно:

ознайомитися з фінансовим планом об'єкта аудиту та звітом про його виконання за витратами;

вивчити документи, пов'язані з проведенням процедури закупівель;

вивчити проект договору (угоди, контракту) з додатками та доповненнями до нього;

дослідити надані для моніторингу документи щодо:

- дотримання об'єктом аудиту вимог законодавства у сфері здійснення державних закупівель, зокрема Законів України «Про публічні закупівлі» [1] і «Про внесення зміни до розділу IX "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про публічні закупівлі..."» [2];

- відповідності проекту договору (угоди, контракту) вимогам законодавства, зокрема в частині визначення істотних умов, та розпорядчим документам органу управління.

- відповідності запланованих витрат фінансовому плану об'єкта аудиту.

Для моніторингу здійснених господарських операцій (за чинними договорами (угодами, контрактами)) державному аудиторіві варто: ознайомитися з фінансовим планом та звітом про його виконання за витратами; вивчити документи, пов'язані з проведенням процедури

закупівель; вивчити умови договору (угоди, контракту) з додатками та доповненнями до нього; за можливості сформувати з використанням відповідної електронної програми ведення бухгалтерського обліку обігову відомість за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та 37 «Розрахунки з різними дебіторами» помісячно за весь термін дії договору або за звітний період (сальдо на початок терміну дії договору, обороти за дебетом та кредитом з розшифровкою та сальдо на кінець звітного періоду). Обігова відомість може формуватися як за окремим договором щодо окремого контрагента, так і за всіма договорами в розрізі усіх контрагентів;

дослідити надані для моніторингу документи щодо:

- дотримання об'єктом аудиту вимог законодавства у сфері здійснення державних закупівель, зокрема Законів України «Про публічні закупівлі» [1] і «Про внесення зміни до розділу IX "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про публічні закупівлі..."» [2].

- виконання умов договору щодо кількості, ціни, дотримання термінів постачання товарів робіт і послуг та умов розрахунків за ним;

- відповідності запланованих витрат фінансовому плану об'єкта аудиту;

- відповідності господарської операції вимогам законодавства та розпорядчим документам органу управління;

зіставити дані бухгалтерського обліку та первинних документів (акти виконаних робіт, наданих послуг, накладні, рахунки, акти звіряння стану розрахунків, підписаних із постачальником товарів, робіт та послуг тощо) для з'ясування достовірності стану розрахунків за цим договором;

за потреби здійснити заходи фактичного контролю (інвентаризація, обстеження, контрольний обмір, аналіз і т.д.) та інші аудиторські процедури.

Для запобігання негативним наслідкам, які можуть статись в результаті здійснення ризикових операцій, в майбутньому керівник об'єкта аудиту приймає відповідні рішення [3].

Література.

1. Про публічні закупівлі : Закон від 25 грудня 2015 року № 922-VIII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page>

2. Про внесення зміни до розділу ІХ "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про публічні закупівлі" щодо закупівлі товарів, робіт і послуг...» : Закон від 17 листопада 2016 року № 1761-VIII / Верховна Рада України. – Режим доступу :

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1761-19/paran2#n2>

3. Про окремі заходи щодо забезпечення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки : Постанова від 25.06.2014 № 214 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу :

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2014->

[%D0%BF?test=Up9Mf3obfrc3D2Zi1n/rxxH4aUs80msh8Ie6](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2014-%D0%BF?test=Up9Mf3obfrc3D2Zi1n/rxxH4aUs80msh8Ie6)